

Kan jeg sikre mit voksne barn?

v. socialrådgiver Ulla Kjer

Når man har et barn med Autisme Spektrum Forstyrrelser, som i en eller anden udstrækning har brug for støtte til at klare sig, vil man sikkert jævnligt tænke på, hvordan det skal gå barnet i fremtiden.

Selv om børnene er blevet voksne og formelt uden for forældrenes myndighed, fylder tankerne for fremtiden ikke nødvendigvis mindre. Som forælder betyder det meget, at ens barn kan få et godt liv, men mange forældre til børn med ASF har oplevet at skulle kæmpe på forskellige områder, for at deres børn kan få det liv, de finder værdigt og godt for pågældende. Desuden har det været svært, hver gang deres barn har skullet skifte fra et tilbud eller en forvaltning til en anden.

Det er min oplevelse, at forældre derfor gerne vil prøve at sikre de voksne børn bedst muligt på forskellige områder, når forældrene selv ikke længere er i stand til det.

Det kan handle om både det økonomiske og sociale område.

Det er jo altid meget vanskeligt at vide, hvad fremtiden bringer, men den bedste måde at prøve at sikre sit barn med ASF vil typisk være, at man får talt om de problemer, man er bange for vil opstå, eller de vanskeligheder, man kan se.

Det er vigtigt at få talt med sin nærmeste familie om, hvilke løsninger de kan se, og om de forventninger, man selv har som forælder, også stemmer overens med familiens.

Det kan handle om, hvorvidt der er styr på økonomien, kan man regne med, at bositionen er sikret, tænker man, at en søskende eller anden person vil "overtage" ansvaret for at sikre personen med ASF eller andet?

Værgemål:

Som udgangspunkt er alle personer over 18 år myndige.

Statsamtet i Statsforvaltningen kan i samarbejde med borger, familie og/eller kommune beslutte, at der skal iværksættes værgemål for en person, hvis det er nødvendigt, og der er behov for det.

Værgemål kan dels dreje sig om det økonomiske, dels det personlige eller begge dele – afhængig af behovet.

Værgemålslovens §§ 5 – 7 omhandler de persongrupper, der kan få værgemål:

- Personer, som grundet sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling mm. er ude af stand til at varetage sine anliggender.
- Personer, som grundet sygdom eller stærkt svækket tilstand er uegnet til at varetage sine økonomiske anliggender, og som selv anmoder om det.
- Personer, som grundet svækket helbred eller uerfarenhed har brug for det.

Det er altså en konkret vurdering af, om personen opfylder betingelserne for værgemål – og om der er behov for det.

Man kan læse mere herom – herunder indhente skema til ansøgning på Statsamtets hjemmeside www.statsforvaltning.dk.

Økonomi:

Med mindre andet er besluttet, er en borger ansvarlig for egen økonomi, ligesom søskende arver på lige fod.

Så kan der laves forskellige ordninger, som kan være med til at sikre, at personen med ASF ikke bliver misbrugt økonomisk.

Det kan handle om diverse værgemålsformer som omtalt ovenfor, men også aftaler med f.eks. botilbud og kommunen, så bankkontoen ikke umiddelbart kan tømmes.

Forældre kan lave testamente, hvor de på forskellig måde laver restriktioner for arven.

Det kan handle om at begrænse arven, at arven båndlægges, så der skal værge til at administrere den, at bestemme, hvem der til den tid skal arve personen med ASF osv.

Hvis forældre har en større formue, vil jeg altid anbefale kontakt til en advokat i familieret for at få bedst mulig rådgivning.

Personligt:

Med mindre personen med ASF har værgemål, er han/hun myndig og kan selv træffe beslutning om, hvor han/hun vil bo.

En del med ASF bor i bofællesskaber eller botilbud, og her vil personalet ofte kunne være behjælpelige med at støtte personen til at træffe den rigtige beslutning – evt. hjælpe med at klage over en kommunal afgørelse.

Men personalet har ingen myndighed og kan ikke sikre, at personen f.eks. kan blive boende på det botilbud, forælderen måske har været med til at acceptere.

Hvis det drejer sig om et § 108 tilbud – varigt botilbud – vil det typisk være i egne lejligheder med lejekontrakt, hvor borgeren i højere grad er sikret imod opsigelse.

Hvis personen selv er i stand til at give fuldmagt til f.eks. et familiemedlem, vil denne kunne støtte personen. Hvis det er forældrene, som støtter og handler, vil de jo på et tidspunkt ikke kunne klare denne opgave mere – og hvad så?

Her er det som ovenfor skrevet vigtigt, at forældrene i samarbejde med familie eller evt. omgangskreds får afklaret, hvordan deres støtte bedst muligt kan fortsætte, når forældrenes stopper.

Dels kan der være tale om værgemål – som ikke alle kan få – dels kan forældrene lave en *pårørendefuldmagt*. En sådan kan være med til at sikre, at man har peget på en fuldmægtig til at varetage sine interesser, hvis man selv svækkes – herunder evt. få indskrevet et ansvar for det voksne barn.

Sammenlagt kan jeg kun anbefale, at man i familien får en åben dialog om de svære spørgsmål i god tid.

Ulla Kjer, februar 2015